

A Magyar Addiktológiai Társaság véleménye az új Büntető Törvénykönyv kábítószeres tényállásokkal összefüggő szabályozási tervezetéről

A fogyasztás, mint külön tényállás

A drogfogyasztás büntetőjogi szabályozását, büntetését a MAT nem támogatja, ugyanis a drogfogyasztók ellátórendszerrel kapcsolatos bizonytalanságát, bizalmatlanságát növelheti ez az intézkedés. Ez roppant sajnálatos és kedvezőtlen következményekkel járhat abban a helyzetben, amikor már a korábbi évek tapasztalatai is egyértelműen azt mutatják, hogy a problémás drogfogyasztóknak csak elenyésző kisebbsége jut el a szükségleteinek/állapotának leginkább megfelelő ellátási formákba. A szakirodalom szerint a drogfogyasztás kriminalizálása általában nem csökkenti a drogfogyasztás előfordulását, ugyanakkor rejtőzködőbbé, ezáltal az ellátórendszer számára kevésbé elérhetővé teszi a fogyasztói népszerűséget, és a kockázatvállalóbb fogyasztási formák elterjedéséhez vezet (közös tű és eszközhasználat; az ártalomcsökkentő programokban való nem személyes részvétel, ezáltal a személyes konzultáció, a továbbirányítás elmaradásához, a felépülés központú szemlélet érvényesülésének akadályozásához).

A kábítószer-függőkre vonatkozó speciális jogszabályok megszüntetése

A tervezet megszüntetné a kábítószer-függőkre vonatkozó speciális jogszabályokat. A Magyar Addiktológiai Társaság is úgy tapasztalta és képviselői ezt több alkalommal sérelmezték is, hogy az igazságügyi orvos szakértői vélemények számos esetben problematikusak, szakmailag kevésbé megalapozottak voltak. Ez a körülmény ugyanakkor nem alapozza meg a tervezetben szereplő változtatásokat, vagyis, hogy a függőség – ami egy visszaesésekkel jellemezhető bio-pszichoszociális kórállapot -, s az ezzel összefüggő viselkedésmódok ugyanolyan elbírálás alá essenek, mint az egészségesek által elkövetett jogszabálysértések, esetünkben a kábítószer megszerzésével, birtoklásával fogyasztásával kapcsolatos viselkedésformák. A függők és problémás droghasználók esetében a kábítószerrel való visszaélés kriminalizálása nem vezet a problémák enyhüléséhez, nem eredményez gyógyulást, sőt sokkal inkább elvezet a tünetek súlyosbodásához. A büntetés végrehajtó intézményekben nem állnak rendelkezésre a probléma kezelését lehetővé tevő ellátási modalitások. A jogszabálytervezet a mennyiségi határok megállapításánál (csekély mennyiség, jelentős és különösen jelentős mennyiség) nem ismeri fel a függő személyek viselkedési módját, a szabályozás jelen formájában életszerűtlen, továbbá kontraproduktív, ugyanis nem a problémák enyhülését, értő kezelését, hanem azok súlyosbodását, a szövődmények még inkább jelentékennyé válását vetíti előre.

A Magyar Addiktológiai Társaság továbbra is indokoltnak tartja a függőkre vonatkozó eltérő (enyhébb) szabályozás megtartását, valamint – ezzel párhuzamosan – a függőség megállapításának, az orvos szakértői tevékenységnek a szakmailag megalapozottabbá tételét.

Elnök / *President:*

Kassai-Farkas Ákos

Főtitkár / *General Secretary:*

Demetrovics Zsolt

Leendő elnök / *Future President:*

Demetrovics Zsolt

Leköszönő elnök / *Former President:*

Rácz József

Elnökségi tagok / *Board Members:*

Bodrogi Andrea

Csorba József

Dér Rita

Felvinczi Katalin

Hoyer Mária

Paksi Borbála

Rigó Péter

Szemelyácz János

Topolánszky Ákos

Varga Gábor

Titkár / *Secretary:*

Farkas Judit

Levelezési cím / *Address:*

1580 Budapest, Pf. 157

P.O. Box 157

Budapest H-1580, Hungary

e-mail:

MAT_titkarsag@mat.org.hu

honlap / *web:*

<http://www.mat.org.hu>

Telefon / *Phone:*

(+36) 30/710-7418

adószám / *taxation nr.:*

18075010-2-42

számlaszám / *Bank account nr.:*

CIB Bank

1070 0079-4844 7205-5110 0005

Az elterelés

A törvénytervezet megváltoztatná az elterelés rendszerét, így az elterelést három feltétel teljesüléséhez kötné:

- a) az elkövetés körülményeit a nyomozás során a nyomozó hatóságnak feltárja,
- b) két éven belül nem vett részt elterelésben, illetve
- c) két éven belül más kábítószerrel visszaélés bűncselekmény elkövetése miatt nem folyt ellene eljárás.

Amennyiben a jelenlegi tervezetnek az elterelésre illetve a függőséggel kapcsolatos jogszabályok megsemmisítésére vonatkozó rendelkezései hatályba lépnek, akkor éppen azok az elkövetők esnek el az elterelés lehetőségétől, akiknek a leginkább szükségük lenne a kezelő-ellátó rendszerhez való hozzáféréshez. A szabályozás jelen formájában olyan elvárásokat fogalmaz meg burkoltan az elterelés valamennyi formájával kapcsolatban, amelyek attól nem elvárható, vagyis azt üzeni, hogy az elterelés funkciója az elrettentés, holott az elterelés célja éppen az, hogy a büntető igazságszolgáltatással kapcsolatba kerülő érintettek számára a prevenció, a kezelés-ellátás eszközrendszerévé a felépülés és a probléma eszkalációjának elkerülése érdekében szakmailag megalapozott lépéseket tegyen. Az elterelésnek soha nem az elrettentés volt célja; már 1993-as létrehozása idején is megfogalmazott célkitűzése volt, hogy a túlnyomórészt fiatal (kb. 90%-ban 30 évnél fiatalabb) elkövetőket a büntető-igazságszolgáltatás rendszeréből az egészségügyi és szociális ellátórendszerbe terelje, ugyanis ahhoz az államnak, illetve a társadalomnak nagyobb érdeke fűződik. Szintén hangsúlyozzuk, hogy az eltereléssel szemben nem lehet kötelező érvényű elvárás az absztinencia elérése, így a b) és c) pontok megtartása nem reális.

A Magyar Addiktológiai Társaság egyetért azzal, hogy az elterelés intézményrendszere megreformálásra szorul, azonban ennek – megítélésünk szerint – a büntetőjogi szabályozás jelen tervezetben szereplő módja nem a megfelelő eszköze, ezért a vonatkozó változtatásokat Társaságunk nem támogatja.